

Raziskovalni tabor Rogla 2024

Priprave na letošnji tabor so se začele v mesecu januarju. Tabor je potekal od 7. do 13. julija. Tudi letos je potekal v izvedbi ZOTKS in občin Zreče, Oplotnica in Mislinja, podprli so ga še Društvo ljudske tehnike Zreče, podjetja Unitur d. o. o, Sklad za naravo Pohorje, Zavod za varstvo narave OE Maribor, aktivnosti na taboru pa je podprla tudi Pot med krošnjami Pohorje d.o.o. Razpisane so bile geološka, botanična, ornitološka in arhitekturna skupina, vendar je slednja v zadnjem trenutku izpadla zaradi zdravstvene zadržanosti predvidene mentorice, zato smo prijavljene udeležence te skupine razporedili po ostalih skupinah. Tabora se je udeležilo 14 mladih raziskovalcev. Vremenske razmere v času izvedbe tabora so bile izjemno ugodne, zato smo po nekaj letih premora ponovno izvedli nočni lov na metulje.

Slika št. 1: Udeleženci tabora (foto D. Kotnik)

Letošnje raziskovalno delo smo organizirali tako, da so se vse tri skupine vsaj enkrat skupaj odpravile v vse tri občine, ki sofinancirajo raziskovalni tabor. Tako smo se skupaj odpravili v Mislinjo, kjer nam je g. Drago Podgorelec najprej predstavil bogato glažutarsko dejavnost v Mislinji in Zoisovo učno pot, nato pa nas je popeljal še v Zilčev rov, kjer so nekoč kopali železovo rudo. Nato je vsaka skupina individualno nadaljevala raziskovalno delo.

Slika št. 2: Delovni posvet v Mislinji in predstavitev Zoisove učne poti (foto. S. Štajnbaher)

Na območju občine Oplotnica sta se botanična in ornitološka skupina podali na pot do jezera Partovec, geološka skupina pa je tradicionalno odšla v kamnolom Cezlak, ki sicer ni v občini Oplotnica, vendar je izjemno zanimiv za geologe. Na območju občine Zreče so skupine raziskovale individualno po različnih lokacijah: Stranice, Skomarje, Lovrenška jezera, okolica Peska in na Rogli.

Slika št. 3: Jezero Partovec (foto S. Štajnbaher)

Geološka skupina je že stalnica raziskovalnega tabora na Rogli, zato je letos nadaljevala z zbiranjem kamnin, mineralov in fosilov. Tudi na letošnjem taboru so bili udeleženci geološke skupine novi, zato je bilo potrebno najprej narediti nekoliko daljši uvodni del, pri katerem so spoznali pomen geoloških zemljevidov in nekaj geološke literature. Zraven tega so se seznanili s pripravo na terensko delo in samo izvedbo, pri čemer je bilo potrebno še posebej upoštevati varno delo. Po krajšem pripravljalnem delu so obiskali več lokacij aktivnih in zapuščenih kamnolomov, ter ostalih območij, kjer se pojavi na površju matična kamnina. Povsod so se odvzeli značilni vzorci kamnin, ki so jih nato v taboru ustrezno preparirali in pripravili za zaključno razstavo. Nekaj vzorcev so odnesli domov, večina pa je bila predstavljena na zaključni prireditvi.

Ker so bili udeleženci iz različnih krajev Slovenije, so se tako v večini prvič srečali in spoznavali geološke značilnosti Pohorja na ozemlju zgoraj navedenih občin, ki so denarno podprle izvedbo raziskovalnega tabora.

Skupino je vodil Viljem Podgoršek.

Slika št. 4: Geološka skupina v kamnolomu Stranice (foto s. Štajnbaher)

Udeleženci botanične skupine, so na raziskovalnem taboru spoznali metodo popisovanja rastlinskih vrst in določanja le teh. Naučili so se uporabljati dihrotomne in slikovne določevalne ključe. Za določanje rastlin so preizkusili tudi aplikaciji iNaturalist in Google Lens. Primerjali so določitve s pomočjo določevalnih ključev in mobilnih aplikacij ter ugotavljali v kolikšni meri in v katerih primerih se lahko zanašajo na mobilne aplikacije.

S pomočjo različnih določevalnih ključev so popisovali rastline na Rogli in njeni širši okolici. Ugotavljali so razlike med pojavljanjem posameznih rastlinskih vrst na različnih lokacijah. Spoznali in ogledali so si značilna rastišča Rogle; iglaste gozdove, visoka barja in planje. Na teh rastiščih so naredili popis rastlin in spoznali načine s katerimi se prilagodijo na razmere v okolju. Nekaj značilnih rastlin, ki so jih našli na Rogli: navadna arnika (*Arnica montana*), navadni volk (*Nardus stricta*), bela čmerika (*Veratrum album*), navadna smreka (*Picea abies*), šotni mahovi (*Sphagnum sp.*), rušje (*Pinus mugo*), borovnica (*Vaccinium myrtillus*), okroglostna rosika (*Drosera rotundifolia*). Rastline so popisali tudi v okolici Oplotnice, Mislinje in Stranic. Na teh območjih so se naučili prepoznavati lesne vrste, primerjali so popisano število vrst s številom vrst na Rogli in spoznali še nekaj značilnih travniških vrst. Spoznali so nekaj zdravilnih vrst; materino dušico, širokolistni trpotec, veliko koprivo in navadni rman iz katerih so naredili čaj in šentjanževko iz katere so naredili mazilo za pike žuželk.

Mentorica botanične skupine je bila Tina Fabijan.

Slika št. 5: Botanična skupina v okolici Mislinje (foto S. Štajnbaher)

Ornitološka skupina je raziskovala večinoma po pobočjih Pohorja, saj ponuja nekatere ptičje vrste, ki jih v nižinskih predelih ne najdemo. Hkrati pa so se spustili tudi v dolino, da so lahko primerjali razliko v pojavljanju različnih vrst na različnih nadmorskih višinah. Obiskali so nekatere od prepoznavnosti lokacij kot so: okolica hotela, Lovrenška jezera, ribnik Jezerc, ribnik Partovec, Mislinjski jarek ter okolico koč na Pesku. Tako so v 6 dneh opazili 48 vrst ptic, od tega skoraj polovico tudi v nižini. Opazili so kar nekaj vrst ptic, ki so značilne za višinske iglaste gozdove Pohorja. To so gorska sinica, rdečeglavi kraljiček, komatar, mlinarček, krekovt, siva pevka in drevesna cipa. V času tabora pa so nekatere ptice tudi obročkali. To pomeni, da so jim na nogo nadeli obroček z identifikacijsko številko z namenom spremljanja njihovih premikov, življenjske

dobe in njihovih navad. Ptice so ulovili s pomočjo tankih obročkovaških mrež, ki so jih postavili na štirih lokacijah. Tako so skupno ujeli in obročkali 32 ptic, ki so pripadale 7 vrstam. Poleg vsega pa so se s skupino veliko naučili tudi o drugih živalskih in rastlinskih vrstah.

Slika št. 6: Ornitološka skupina na Lovrenških jezerih (foto M. Sešlar)

Ugodne vremenske razmete so po nekaj letih omogočile izvedbo nočnega lova na metulje. Letošnji udeleženci se nočnega lova še nikoli niso udeležili, zato je vodja delavnice mag. Matjaž Jež udeležence najprej širše seznanil o pomenu metuljev, še zlasti nočnih, ki jih večinoma poznamo pod imenom vešče. Pripravil je tudi šest lovilnih pasti na območju Ostruščice. Na nočnem lovu je bilo zabeleženih 74 različnih vrst nočnih metuljev, po več kot desetletju je bil ponovno zabeležen metulj zelenkasta ahatovka (*phlogophora scita*).

Slika št. 7: Priprava za nočni lov na metulje (foto S. Štajnbaher)

Tudi letos so se udeleženci zapeljali po sankališču na Zlodejevem in plavali v notranjem bazenu, pot med krošnjami pa je potekala v idealnih vremenskih razmerah. Posamezni mentorji so predstavili posamezne tematske točke ob poti, vrhunec obiska te poti pa zmeraj predstavlja spust po okroglem toboganu.

Slika št. 8: Pot med krošnjami (foto s. Štajnbaher)

V okviru dodatnih aktivnosti na taboru smo ponovno vključili obisk na kmetiji Karoline Črešnar v Boharini, saj med udeleženci ni bilo več nikogar, ki bi se te delavnice udeležil na prejšnjih taborih.

Slika št. 9: Delavnica v kuhinji (foto S. Štajnbaher)

Postopke v zvezi z razglasitvijo Regijskega parka Pohorje nam je predstavila Andreja Senegačnik iz Zavoda za varstvo narave OE Maribor. V letošnjem letu je bil park namreč uradno razglašen s strani Vlade Republike Slovenije. Predstavila nam je tudi tematsko učilnico kot novo pridobitev na Rogli.

Slika št. 10: Predstavitev tematske učilnice (foto S. Štajnbaher)

Kot vsako leto je delo na letošnjem taboru s kamero vestno dokumentiral Dušan Kotnik. Ob koncu tabora so udeleženci predstavili delovne rezultate enotedenskega dela.

Vodja tabora:
Srečko Štajnbaher